

**פרוטוקול משיבת המועצה המינהלית (10/2025)
שהתקיימה בתאריך 01.07.2025 במשרדי בנק ישראל בתל אביב**

נוכחים מקרב חברי המועצה:	יהושע שמר, יו"ר המועצה המינהלית אנדרו אביר סגי איתן מוטי בסר אמיר ירון, נגיד הבנק נעים נג'אר שרון רבין מרגליות
נוכחים מקרב עובדי הבנק:	שולמית גרי, מנכ"לית הבנק שגיא פוגלר, לשכת המנכ"לית שי רוזנשטוק, המבקר הפנימי לירון רייזמן, עוזרת למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית אסתי שורץ, מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית טידה שמיר, היועצת המשפטית
נוכחים נוספים בנושא מס' 1:	יוני מירון, הממונה על הגנת הפרטיות
נוכחים נוספים בנושא מס' 4:	נועה לוין, מנהלת אגף החשבות אסי קורן, קוסט פורר גבאי את קסירר, E&Y אבי שמיר, אגף החשבות
נוכחים נוספים בנושא מס' 5:	יעל ואקנין, החטיבה למידע וסטטיסטיקה אורלי הר ציון, לשכת המשנה לנגיד
נוכחים נוספים בנושא מס' 6:	ליאור ג'ורג'י, מנהל החטיבה לטכנולוגיית המידע אייל חדד, הממונה על המערכת לשיתוף בנתוני אשראי טל ליסטר, המערכת לשיתוף בנתוני אשראי חנה עמר, החטיבה לטכנולוגיית המידע יאיר פיקסלר, החטיבה לטכנולוגיית המידע

סדר היום:

1. דיווח חצי שנתי על הגנת הפרטיות בבנק
2. דוח ביקורת בנושא אבטחת נקודות קצה
3. דוח ביקורת בנושא פעילות אגף הביקורת בחטיבת הפיקוח על הבנקים
4. דוח ביקורת רואה חשבון מבקר לשנת 2024
5. הצגת התוכנית האסטרטגית
6. הרחבת המאגר הקמעונאי למאגר לעסקים

הדיון:

נושא שאינו בסדר היום: דיווח של הנגיד

הנגיד דיווח שבמהלך המלחמה עם איראן פעל הבנק במתכונת חירום והמשיך למלא את תפקידיו באופן יעיל.

מנכ"לית הבנק הוסיפה כי לבנייני הבנק בירושלים הגיעו העובדים והמנהלים שנדרשו להגיע פיזית לבנק וכ-600 עובדים נוספים עבדו מרחוק. בסה"כ הבנק פעל כבשגרה הודות לעבודת הכנה של יחידת ההמשכיות העסקית של הבנק יחד עם כל החטיבות והמחלקות.

יו"ר המועצה בירך על הדיווח. הוא גם הביע תקווה לשובם במהרה של החטופים ולשיקומם של הנפגעים מהמלחמה.

נושא 1 בסדר היום: דיווח חצי שנתי על הגנת הפרטיות בבנק

יו"ר המועצה אמר שתיקון 13 מטיל אחריות בכמה היבטים על דירקטוריון של חברה ואולי גם על המועצה המינהלית. הוא ציין כי המועצה המינהלית מתוקף אחריותה ביקשה לקבל מהמפקח על הבנקים ומהמונה על שיתוף בנתוני אשראי דיווח בכתב על פעילותם בנוגע לתיקון 13 לחוק הגנת הפרטיות בגופים המפוקחים. הוא אמר שעל המועצה מוטלת האחריות לוודא שלבנק ישראל יש את הכלים למנוע דליפת נתונים מהמאגרים שתחת אחריותו, שעלולה לפגוע בפרטיות. זאת, בין השאר באמצעות מינוי ממונה על הגנת הפרטיות בנוסף למינוי ממונה על אבטחת מידע.

הממונה על הגנת הפרטיות ציין כי לבנק יש ניסיון של שנים בניהול מאגרי מידע שמספרם עומד, נכון להיום, על כמה עשרות.

חבר מועצה שאל אם חלה על הבנק חובה לרשום את המאגרים.

הממונה על הגנת הפרטיות השיב שתיקון 13 ביטל את חובת הרישום של גופים פרטיים אך הותיר אותה ביחס למאגרים של גופים ציבוריים, למעט מאגרים שמכילים רק מידע על עובדי הארגון. לדבריו, ההחלטה על הותרת הרישום על כנו, או על ביטולו, נתונה בידי הארגון והיא עניין בירוקרטי לחלוטין. בתשובה לשאלת היו"ר באשר להשפעת הנחיית הרשות להגנת הפרטיות בנושא אחריות הדירקטוריון על המועצה המינהלית, התקבלה תשובה חד-משמעית מהרגולטור שלפיה ההנחיה לארלוונטית למועצה המינהלית. עם זאת, נמסר לו כי בנק ישראל יוכל "לשאוב השראה" מההנחיה ולהסיק ממנה מסקנות, אך לא באופן מחייב. הוא הוסיף שהואיל והמועצה המינהלית מפקחת על ההתנהלות התקינה של הבנק הוא מגיע לדיווח לה על הגנת הפרטיות אשר מנוהלת בבנק באופן שוטף על ידי ההנהלה בראשות הנגיד.

חבר מועצה שאל אם אי-הרלוונטיות של תיקון 13 עבור המועצה המינהלית נובע מהעובדה שבנק ישראל פעל בהתאם לחוק הגנת הפרטיות, או מכך שהמועצה אינה מוגדרת כדירקטוריון באופן המקובל בחברות ציבוריות.

הממונה על הגנת הפרטיות השיב כי הסיבה היא הראשונה מבין השתיים. הוא הוסיף כי בעקבות הדיון שהתקיים בישיבת המועצה לפני שלושה חודשים, שבמהלכו הוא דיווח למועצה על ההיערכות של הבנק לקראת כניסתו לתוקף של תיקון 13, התקיימה ישיבה אצל הנגיד ואושרו ההמלצות שהוא הציג. הוא ציין לטובה את שיתוף הפעולה בין הגורמים הרלוונטיים ובהם

המחלקה המשפטית, החטיבה לטכנולוגיית המידע ובתוכה אגף ההגנה בסייבר וחטיבת הון אנושי ומשאבי ארגון. לדבריו, לא יהיה קושי להשלים את ההיערכות במועד מפני שאין מהלכים דרמטיים שצריך לנקוט.

חבר מועצה אמר שצריך להחליט אם המעקב של המועצה אחר ניהול הגנת הפרטיות בבנק יהיה במועצה עצמה או באמצעות ועדת ביקורת או באמצעות ועדת משנה שתוקם לצורך העניין ובאיוזו תדירות יתבצע המעקב. הוא שאל את הממונה על הגנת הפרטיות לדעתו בעניין.

הממונה על הגנת הפרטיות השיב שלדעתו בנק ישראל מקיים מזה שנים את הוראות חוק הגנת הפרטיות ברמת ציות גבוהה. הפיקוח והבקורות של ההנהלה על הסיכונים חזקים. לפיכך, לדעתו, אין צורך בשומת לב ניהולית רבה של המועצה, אבל ההחלטה כגוף מפקח נתונה בידיה. הממונה פירט על תוכנית ההדרכות לעובדי הבנק ובפרט למנהלי מאגרי מידע, הנסמכת על תוכנית הדרכות רב-שנתית. לדבריו, ההדרכות הותאמו השנה במטרה לכלול את ההשפעה של תיקון 13. הוא ציין כי גם הנוהל הארגוני בנושא הגנת הפרטיות עובר עדכון, במטרה, בין היתר, להתאימו לתיקון 13. הממונה הוסיף כי הוא פועל, בעזרת הגורמים הרלוונטיים בבנק, לסגור פער שהתגלה מול דרישות תקנה 5 לתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), תשע"ז-2017, למיפוי מערכות המאגר. מנהלי המאגרים התבקשו לדאוג למיפוי מערכות המאגרים, כל אחד לגבי המאגר שהוא מנהל. מדובר במשימה מורכבת בהיבט הטכנולוגי לנוכח ריבוי הממשקים, למשל תקשורת, אתר האינטרנט וכיו"ב. עד כה הושלם המיפוי של כמחצית מהמאגרים, והעבודה נמשכת.

נושא 5 בסדר היום: הצגת התוכנית האסטרטגית

הנגיד אמר שבבניית התוכנית האסטרטגית היה תהליך איטרטיבי שבו היו מעורבים כ-100 מעובדי הבנק. הסיבה שהיא מוצגת למועצה בנקודת הזמן הנוכחית היא הקשר בין התוכנית האסטרטגית לתוכניות העבודה שהמועצה תחל לדון בהן בקרוב. בנוסף הוא מבקש לקבל מהמועצה היזון חוזר לתוכנית האסטרטגית שהיא, לדבריו, מסמך חי שעובר בימים אלה גם לעיונם של עובדי הבנק וועד העובדים, אשר ייחשפו לתוכנית גם באמצעות מצגת פורמלית במסגרת מפגשים עם מנהלים בכירים. הנגיד ציין כי התוכנית האסטרטגית מביאה בחשבון את המציאות המשתנה מאוד במספר היבטים: שינויים טכנולוגיים, שינויים חברתיים, שינויים במודלים כלכליים ופיננסיים ושינויים גיאוגרפיים וגלובליים. הבנק צריך להיערך כמיטב יכולתו, על פי הערכותיו, לקראת העתיד בשני תחומים: חיצוני ופנימי. בתחום החיצוני הכוונה היא לאופן שבו עתיד הבנק להשפיע על כלכלת ישראל. בתחום הפנימי הכוונה היא להיערכות הבנק בהיבט הארגוני כדי להתמודד עם אתגרי העתיד.

הנגיד אמר שהתחום החיצוני כולל את הנושאים: חוסן פיננסי, מערכת פיננסית חדשנית והוגנת, מחקר ומדיניות צופי פני עתיד. התחום הפנימי כולל את הנושאים: התאמת הארגון לאתגרי העתיד ותהליכי עבודה. לדבריו, התוכנית האסטרטגית צריכה להיות מסונכרנת עם תפקידי בנק ישראל כפי שהוגדרו בחוק, והחזון שמלווה אותה הוא להיות בנק מרכזי מתקדם שתורם לשגשוג כלכלת ישראל ואזרחיה. הנגיד פירט את יעדי האסטרטגיה בכל אחד מהנושאים ואת הפעולות העיקריות בדרך להשגת היעדים:

חוסן פיננסי – יעד האסטרטגי אחד הוא שיפור כלי הפיקוח, הרגולציה והאכיפה והתאמתם לסטנדרטים הבין-לאומיים. הפעולות העיקריות להשגת היעד הן: אימוץ באזל 4, הנושא של SupTech, אישור חוק מערכות תשלומים, המשכיות עסקית והגנת הסייבר במערכת הפיננסית, סיכונים גיאוגרפיים ופוליטיים וסיכונים אקלים. יעד אסטרטגי שני הוא אימוץ תהליכים סדורים

לזיהוי מתמיד של איומים וסיכונים. הפעולות העיקריות להשגת היעד הן: תרחישי קיצון, ניתוח ממוקד סיכון, זיהוי וניטור

(Systemically Important Financial Institution) SIFI.

מערכת פיננסית חדשנית והוגנת – הנגיד אמר שאומנם עידוד תחרות לא מופיע במפורש בחוק בנק ישראל, אבל מערכת פיננסית לא יעילה יכולה לפגוע בצמיחה של המשק. בנק ישראל לא יכול לפעול לבדו אלא צריך שיתוף פעולה עם גורמים אחרים כמו רשות ניירות ערך, רשות המיסים, משרד האוצר ורשות שוק ההון ובמסגרת החוק והכלים שעומדים לרשותו. גם אם בסופו של דבר מדובר בתוצר משותף של כמה גורמים, מקומו עדיין בתוכנית האסטרטגית של הבנק. יעד אסטרטגי לדוגמה הוא הסרת חסמים לכניסת שחקנים חדשים ודוגמה לפעולה היא רגולציה מותאמת סיכון לבנקים קטנים. לצד עידוד התחרות במערכת הפיננסית צריך גם לתמוך בחדשנות בה. לדוגמה באמצעות היעד של גיוון ופיתוח אמצעי תשלום חדשניים לצד הבטחת הנגישות למזומן. דוגמאות לפעולות להשגת היעד: שקל דיגיטלי, Fast payments, טוקניזציה, מטבעות יציבים, שיק דיגיטלי ושימור הנגישות למטבע.

בעניין קידום ההוגנות אמר הנגיד שהיעד האסטרטגי הוא הטמעת תרבות של הוגנות כלפי הלקוחות ורמת שירות מיטבית ומכלילה. דוגמאות לפעולות להשגת היעדים הן: שיפור רמת השירות ללקוחות וקידום חינוך פיננסי לציבור הרחב. יעד אסטרטגי נוסף לקידום ההוגנות הוא מניעת הונאות פיננסיות כדי להגן על נכסי הלקוחות. דוגמאות לפעולות להשגת היעד הן: הסברה, אכיפה, שיתוף פעולה בין גופים וכו'.

מחקר ומדיניות צופי פני עתיד – יעד אסטרטגי ראשון הוא התאמת כלי המדיניות לאתגרי העתיד. הפעולה להשגת היעד הוא שחטיבת המחקר וחטיבת השווקים יבחנו את הכלים העומדים לרשותן.

יעד אסטרטגי שני הוא פיתוח ושדרוג מודלים מוניטריים חדשניים. דוגמאות לפעולה להשגת היעד הוא שדרוג מודל DSGE ופיתוח מודלים לסנטימנט.

יעד אסטרטגי שלישי בנושא זה הוא פיתוח תשתית מחקרית ומיקוד בסוגיות מדיניות מרכזיות. דוגמאות לפעולות להשגת היעד: ניתוח ההשפעות של ה-AI על הכלכלה הריאלית, המדיניות המוניטרית והיציבות הפיננסית; המדיניות הכלכלית בעקבות המלחמה; שינויים בכלכלה הגלובלית והשפעתם על המדיניות הדרושה בישראל.

יעד אסטרטגי רביעי הוא לפתח יכולת לגבש המלצות לפעולה אל מול ההתפתחויות השוטפות בסביבה החיצונית, באופן פרואקטיבי ובטווח זמן קצר. דוגמאות לפעולות להשגת היעד: גיבוש תגובה מהירה ובזמן אמת להתפתחויות בסביבה החיצונית, תוך ניצול הנתונים והניסיון הארגוני שנצברו בבנק ישראל ובקרב גורמים חיצוניים; ביצוע ניתוחים ממוקדים ויזומים שיתמכו בזמן אמת בהחלטות המדיניות, תוך ניצול הנתונים והניסיון הארגוני שנצברו בבנק ישראל ובקרב גורמים חיצוניים.

התאמת הארגון לאתגרי העתיד – הנגיד התייחס לעניין ההון האנושי ואמר שהוא המפתח להצלחת הארגון. היעד הראשון בנושא זה הוא לקדם את המוביליות הארגונית. הנגיד אמר שצריך להשיג את היעד תוך שמירה על רמת מקצועיות ושימור הידע. דוגמאות לפעולות להשגת היעד: עידוד ניידות, מסלול ניהולי, מסלול קידום מקצועי המקביל למסלול ניהולי, התנסות עובדים במגזר הפרטי לתקופות קצרות.

יעד אסטרטגי שני בנושא זה הוא התאמת תהליכי גיוס עובדים להתפתחויות בעולם התעסוקה ולארגון העתיד של הבנק. דוגמאות לפעולות להשגת היעד: הגדרת מאפייני העובדים הנדרשים בעולם התעסוקה העכשווי והעתיד, קיצור זמן הגיוס, הגדרת תפקידי העתיד.

יעד אסטרטגי שלישי הוא שימור ופיתוח הון אנושי קיים. דוגמה לפעולה להשגת היעד: הכשרות ייעודיות לתפקידים – הסמכות.

חבר מועצה העיר שהתוכנית האסטרטגית למעשה מחדדת את התחומים שבהם הבנק עוסק והדבר יסייע לכל עובדי הבנק להבין טוב יותר את תפקידי הבנק ואת ייעודו.

חבר מועצה אחר אמר שאומנם היעדים והפעולות שהוצגו ראויים להיכלל בתוכנית אסטרטגית, אבל הוא תוהה אם כולם ישימים לנוכח מגבלות מבניות בבנק. לדוגמה, האם הגדרות התפקידים בבנק כיום, ההרכב האנושי ואפשרויות הקידום של העובדים הולמים את הצרכים העתידיים של הבנק, במיוחד לנוכח ההתפתחות המהירה הצפויה במישור הטכנולוגי.

הנגיד השיב שבבנק ישראל יש עובדים טובים בעלי מוטיבציה גבוהה לתרום לכלכלת ישראל, הרואים בעבודתם שליחות. האתגר של ההנהלה היא לאפשר את התנאים כדי להמשיך לקלוט עובדים טובים אל הבנק ולשמור על העובדים הנמצאים בו, בין השאר באמצעות תוכניות להגברת אפשרויות נידוד עובדים בתוך המערכת.

¹. המנכ"לית אמרה כי לעניין ניידות עובדים בתוך הבנק היא הקימה צוות חשיבה הכולל מנהלים מתוך הבנק וגם מחוצה לו, שמטרתו להציע פתרונות לשיפור הניידות.. בשנים האחרונות גם הוקמו בבנק פונקציות חדשות ונוספו אגפים חדשים והתוצאה היא עלייה משמעותית למדי במספר העובדים ששינו תפקיד.

הנגיד המשיך לסקור את נושא **התאמת הארגון לאתגרי העתיד**. הוא ציין, בתחום התשתיות, את היעד האסטרטגי של אימוץ טכנולוגיות מתקדמות לקידום יעדי הבנק תוך ניהול הסיכון הנובע מהן. דוגמאות לפעולות להשגת היעד: מחשוב קוואנטי, ענן. יעד אחר הוא יצירת סביבת עבודה מתקדמת ויציבה לעובד המותאמת לעולם עבודה משתנה וגמיש. דוגמאות לפעולות להשגת היעד: משרד ללא חוט ותקשורת אחודה. הוא אמר שעובדים לא יצטרכו להתחבר באמצעות ה-Desktop, אלא להתחבר באמצעות מחשב נייד אל ענן.

המנכ"לית הוסיפה כי חלק מהתוכנית לאפשר לחטיבות לבנות לעצמם דשבורדים שיספקו להם כלים המתאימים לעבודתם.

הנגיד ציין כי יעד אסטרטגי נוסף **בהתאמת הארגון לאתגרי העתיד**, בתחום התשתיות, הוא מתן מענה לגידול העתידי בכוח אדם והתייעלות בניהול נכסי הבנק. דוגמאות לפעולות להשגת היעד: פתרון למבנה הבנק בתל אביב; בינוי מבנה 3 בירושלים. הנגיד עבר לסקור את נושא **תהליכי העבודה**. הוא ציין את היעד של קידום תרבות ארגונית מעודדת חדשנות ויוזמה. כדוגמה לפעולה להשגת היעד הוא ציין את תחרות ההאקתון בבנק שמטרתה תחרות בין צוותי עובדים המעלים רעיונות לתהליכים שיובילו להתייעלות בבנק.

יעד אסטרטגי אחר הוא להגדיר מיקוד אסטרטגי שנתי שיכוון את פעולות הבנק ויעדיו במהלך השנה. דוגמאות לפעולות להשגת היעד: יצירת תהליכים ארגוניים להגדרת הדגשים האסטרטגיים בכל שנה כקווים מנחים לתוכניות העבודה.

חבר מועצה פירט מספר דברים שלדעתו חסרים במסמך של התוכנית האסטרטגית: התייחסות להגברת המודעות באוכלוסיה בחינוך כלכלי-פיננסי; פיתוח רגולציה פיננסית המותאמת לשכבות החלשות או רגולציה המיועדת למניעת אפליה בהיבט

¹ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור למו"מ שטרם סוכם.

הפיננסי של אוכלוסיות מסוימות; רגולציה על חברות פינטק שמטרתה לסייע לשמור על יציבות השווקים; הגנה על צרכנים מפני הונאות פיננסיות באמצעות שימוש בכלים טכנולוגיים; מניעת הלבנת הון ומימון טרור;

חבר מועצה אחר הודה לנגיד ושייב את העבודה להכנת התוכנית האסטרטגית ואת המסמך שהוצג למועצה. הוא אמר שהאתגר הוא לתמסר את התוכנית לעובדי הבנק ולחברם אליה. הוא הציע, למשל, לערוך כנסים שבהם יציגו מנהלים את האופן שבו הם קידמו את התוכנית האסטרטגית.

חבר מועצה שלישי אמר שאפשר לשקול אפשרות שהשגת יעדים מהתוכנית האסטרטגית תהיה אחד מהקריטריונים לקידום מנהלים בדרגים מסוימים.

הנגיד ציין כי בבנק יש פורום בכירים שמתכנס מדי פעם ובו, בין היתר יציגו מנהלים את פעילותם לטובת התוכנית האסטרטגית.

נושא 2 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא אבטחת נקודות קצה

מצורפת תמצית הביקורת הפנימית של ממצאי דוח ביקורת בנושא אבטחת נקודות קצה (נספח א').

חבר מועצה המשמש כיו"ר ועדת הביקורת הסביר שנקודות קצה הם מחשבים ומכשירים המחוברים למערכות הבנק. לנוכח הרחבת אפשרויות העבודה מרחוק ועם העלייה בשימוש ביישומי טכנולוגיה נוספים, עלתה חשיבות אבטחת נקודות הקצה המרוכבות של הרשת שהן בין היעדים הנפוצים להתקפות סייבר. מדוח הביקורת עולה שרמת האבטחה טובה והליקויים מינוריים. דוגמה לליקוי: לחלק מהמשתמשים יש הרשאות עודפות שלא לצורך. הוועדה קיבלה סקירה על אמצעי אבטחה שנהוגים כדי לצמצם למינימום את החשיפה בנקודות הקצה. חבר המועצה סיכם שדוח הביקורת הוא חיובי מאוד ושהליקויים שצוינו בו לא יצרו חשיפה משמעותית וטופלו.

החלטות:

המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח הביקורת בנושא אבטחת נקודות קצה

נושא 3 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא פעילות אגף הביקורת בחטיבת הפיקוח על הבנקים

מצורפת תמצית הביקורת הפנימית של ממצאי דוח ביקורת בנושא פעילות אגף הביקורת בחטיבת הפיקוח על הבנקים (נספח ב').

חבר מועצה המשמש כיו"ר ועדת הביקורת אמר שהאגף מבצע משימות נוספות עבור חטיבת הפיקוח על הבנקים מעבר לייעודו המקורי. הממצאים העיקריים שעלו בביקורת הם שהאגף עושה שימוש חלקי בלבד במערכת המידע שקיימת אצלו ואין בה מידע מלא על המטלות שבוצעו. בנוסף, חסר תיעוד על ביצוע מטלות. חלק מהמשימות מנוהל באמצעות תוכנת Excel ולדידה של הביקורת הפנימית זו טעות.

חבר מועצה ביקש שבתאריך היעד שנקבע ליישום ההמלצות יוצגו תיקוני הליקויים לוועדת הביקורת.

יו"ר ועדת הביקורת אמר שממצא נוסף שהדוח העלה הוא הסתמכות יתר על עובד בעל ידע ייחודי באגף. מנהל האגף אמר לוועדה כי נעשה מאמץ להכשיר עובדים אשר ישמשו גיבוי לאותו עובד בעת הצורך. יו"ר הוועדה ציין כי אין בדוח הביקורת ממצאים בעייתיים או המלצות בדרגת חשיבות גבוהה.

סגן המבקר הפנימי ציין כי האגף פועל למציאת פתרון לבעיית הסתמכות היתר על העובד המדובר.

החלטות:

המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח הביקורת בנושא פעילות אגף הביקורת בחטיבת הפיקוח על הבנקים.

נושא 6 בסדר היום: הרחבת המאגר הקמעונאי למאגר לעסקים

הנגיד אמר שבנקודת הזמן הנוכחית נצבר בידי הבנק מספיק ידע על המאגר לעסקים, כולל העלויות הצפויות, כדי שאפשר יהיה להציגו למועצה.

חבר מועצה שאל אם החוק מטיל על הבנק להקים את המאגר לעסקים.

הנגיד השיב שאומנם החוק לא מחייב את בנק ישראל להקים את המאגר ואין ספק שהקמתו תטיל על הבנק עבודות ועלויות נוספות, אבל לצד אלה צריך להביא בחשבון את התועלת שתהיה למשק ולבנק ישראל ואת העובדה שקיומו של המאגר הקמעונאי שבנק ישראל הקים תקטין את העלות הנוספת הכרוכה בהקמת המאגר לעסקים ובעלויות השוטפות שלו אשר ימומנו, כך הבנק מאמין, מההכנסות השוטפות – בבחינת Self Financing. הנגיד ציין כי חוק נתוני אשראי חל כיום על יחידים, לרבות בפעילותם כעוסקים. מטרת החוק כפי שהממשלה מנסה לקדם, הוא להגביר את התחרות בשוק האשראי ואת הנגישות לאשראי ולצמצם את האפליה ואת הפערים הכלכליים. מאגר נתוני האשראי ליחידים הוא בסיס מידע עבור בנק ישראל. המאגר לעסקים אמור להשתלב בחוק הקיים שיורחב ויחול גם על תאגידים. הנגיד הוסיף שהמאגר לעסקים עשוי להואיל הן בהיבט התחרותי והן בהיבט היציבותי. הוא הציג נתונים על התפלגות ספקי אשראי לתאגידים ועל מספר התאגידים הפעילים ובהם נוטלי האשראי וסקר בקצרה הליכים שבוצעו על ידי צוות שהוקם בבנק לפני כשנתיים מול גורמים מחוץ לבנק, בהם גופים בין-לאומיים. לאחר מכן הנגיד הציג תרשים המציג את הגורמים שידווחו למאגר, ובאופן כללי אילו נתונים ידווחו, באיזו תדירות, אילו גופים יקבלו מידע מהמאגר ואיזה סוג מידע ומה התוצר שיופק מהמאגר ומהי תרומתו.

עובד במערכת לשיתוף נתוני אשראי אמר שהמאגר נועד להיטיב את יכולתם של עסקים קטנים ובינוניים – האחראים לדבריו לכמעט 60% מהתוצר במשק ולמעל 60% מהמחזור הכספי במשק – לגייס אשראי.

הנגיד אמר שבאמצעות דוח אשראי שתפיק לשכת אשראי מהמאגר, יוכל עסק קטן או בינוני, שעד כה היה תלוי פחות או יותר בבנק אחד כספק אשראי, לתחרות ביתר קלות בין מספר ספקי אשראי. בנוסף, בנק ישראל יוכל להפיק מידע מהמערכת, אשר יסייע לו בהיבט המחקרי, הפיקוחי, והיציבותי.

חבר מועצה שאל כיצד נבחן הצורך להקים את המאגר העסקי.

הנגיד השיב כי מאגרים דומים הוקמו במדינות אחרות ובנוסף עובדי הצוות שהוקם בבנק ניהלו שיחות עם גופים שונים ובהם ספקי אשראי ונוטלי אשראי, שמהן עלה הצורך בהקמת מאגר שכזה.

חברי מועצה קיבלו הסברים בעניין דירוג האשראי שמבקש אשראי יכול לקבל מלשכת אשראי או מנותן האשראי.

בתשובה לשאלת חבר מועצה הבהיר הנגיד שהמאגר העסקי יהיה למעשה הרחבה של המערכת לשיתוף בנתוני אשראי לאנשים פרטיים ולפיכך לא יהיה צורך להשקיע בו מאפס.

חבר המועצה המשיך ושאל איך הבנק יתמודד אם שתי לשכות האשראי הפועלות כיום יעדיפו להתמקד בסקטור העסקי, שעשוי להיות רווחי יותר עבורן.

הנגיד השיב שזו כנראה סוגיה משפטית שצריכה להתברר.

חבר מועצה שאל על מי תוטל האחריות במקרה של כשל במערכת או של טעות בנתון שמצוי בה וכתוצאה מכך נגרם נזק, שעשוי להיות מהותי, למבקש אשראי שסורב בגלל התקלה.

עובד החטיבה לטכנולוגיית המידע השיב שכל גורם בשרשרת המידע נושא באחריות.

הנגיד אמר שבנק ישראל ער לעובדה שיכולת התביעה של תאגיד עולה בהרבה על זו של אדם פרטי. הוא ציין כי אחת התועלות שיינבעו מהמאגר העסקי היא מתן פתרון ולו חלקי לבעיית הא-סימטריה במידע בין ספקי האשראי לבין צרכני האשראי מקרב העסקים הקטנים והבינוניים. הוא הוסיף כי סקר מגמות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הראה על שיעור גבוה יחסית בקרב עסקים קטנים ובינוניים המדווחים על מגבלת אשראי חמורה. הנגיד אמר שהציפייה מהמערכת שהיא תגדיל, בעזרת הגדלת התחרות, את היצע האשראי במשק ותפחית את מחירו עבור עסקים קטנים ובינוניים. הנגיד גם התייחס לדוגמאות לתועלת שתצמח מהמערכת לבנק ישראל במילוי תפקידיו. למשל, באמצעות גישה לנתוני המערכת בנק ישראל יוכל לנתח את מצבם של תאגידים בהיבט של האשראי וכך לזהות סיכונים מערכתיים של אשראי לסקטורים מסוימים שעלול לסכן את היציבות של המערכת הפיננסית. דוגמה אחרת הוא ניתוח האשראי שניתן על ידי חברות חוץ-בנקאיות כתשומה בתהליך התכנון המוניטרי.

חבר מועצה שאל את הנגיד אם מעבר לניתוח המצב בשוק האשראי באמצעות המערכת יש בידי בנק ישראל גם כלים להשפיע על השוק.

הנגיד השיב שלבנק ישראל יש כלים שבאמצעותם הוא יכול להשפיע, כמו במקרה של האשראי בתחום הנדל"ן. בנק ישראל יכול גם, כחבר בוועדה ליציבות פיננסית, להתריע על בעיה יציבותית ולגרום לרגולטור אחר לפעול לפתרונה. הנגיד הציג נתונים על ניהול מאגרים לשיתוף בנתוני אשראי במדינות ה-OECD. ב-36 מתוך 38 המדינות ישנם מאגרים כאלה. מתוכם 16 הם ציבוריים ובהם 14 המנוהלים בבנק המרכזי.

עובד המערכת לשיתוף בנתוני אשראי ציין כי אחרי משבר האשראי ב-2008 חל שינוי מפני שהרגולציה באירופה (AnaCredit)² מחייבת להעביר נתונים לבנק המרכזי לצורך שמירה על היציבות ולכן בהרבה מדינות הוחלט להקים את מאגרי האשראי בבנקים המרכזיים. מאגרי אשראי שהוקמו קודם לכן על ידי גורמים פרטיים מעבירים את הנתונים למאגרים של הבנק המרכזי.

הנגיד הציג טבלה עם אומדן עלויות להקמת המערכת, לעלות אחזקתה בשנה הראשונה לאחר עלייתה לאוויר ועלות אחזקתה השנתית בשנים הבאות. הוא הדגיש כי אומדן העלויות נגזר מאיפיון המערכת בהתאם לדרישות המחוקק הידועות כיום. העלויות עשויות להשתנות אם יחולו שינויים בדרישות המחוקק.

מנהל החטיבה לטכנולוגית המידע ציין כי אפיון המערכת היה מפורט מאוד והתמחור הביא לידי ביטוי, בהתאם להנחיית המנכ"לית, את התמהיל המתאים ביותר לצורכי הבנק.

עובד המערכת לשיתוף בנתוני אשראי ציין כי תהליך התמחור של המערכת כלל ישיבות עבודה רבות עם נציגים של החברות שייסעו לבנק להקים אותה, בארץ ובחוץ לארץ, ישיבות פרונטליות ווירטואליות שבהן נסקרו לפרטי פרטים כל רכיבי המאגר וגם המודל העסקי.

חבר מועצה הבהיר שחברי המועצה סומכים על מקצועיותם של עובדי בנק ישראל ומעריכים את העבודה שהשקיעו לעניין המערכת.

עובד המערכת לשיתוף בנתוני אשראי שב והדגיש כי העלויות עשויות להשתנות, במסגרת הליך החקיקה שאינו בשליטת בנק ישראל, בהתאם לדרישות המחוקק.

הנגיד עדכן על ההתקדמות בנושא ה-BRD (Business Requirement Documents) – מסמך דרישות עסקיות של המערכת. במקביל, החלו מהלכים של חקיקה ומתקיימות פגישות של צוותי עבודה של גורמים במשרד המשפטים עם גורמים במחלקה המשפטית של הבנק. הנגיד הוסיף כי ייתכן שבתהליך החקיקה יעלו דרישות אשר יהפכו את הפרויקט לבלתי ישים מבחינת בנק ישראל.

הנגיד הציג טבלה של ההכנסות המוערכות מהפעלת המאגר לעסקים. כמו כן הוא הציג את נתוני כוח האדם אשר יידרש בבנק עבור המאגר בשלבים השונים של הפרויקט ולאחריו ואת תוספת התקנים, ביחידות שונות, הנגזרת מכך. הנגיד סקר את הסיכונים העיקריים למימוש הפרויקט ואת הפעילות הננקטת לצמצומם: סיכון ראשון הוא עיכוב משמעותי בהליכי חקיקה או חקיקת משנה. הפעילות הננקטת היא ישיבות מקדימות עם משרדי האוצר והמשפטים ומיפוי הסוגיות שבהן אין הסכמות.

סיכון שני הוא אי-יישום הפרויקט בשל עלויות הקמה גבוהות. הפעילות שנקטה לצמצום הסיכון היא אפיון מפורט מול החברה שתסייע לבנק להקים את המאגר.

סיכון שלישי שהנגיד ציין הוא אי-הצטרפות של לשכות אשראי למאגר האשראי לתאגידים. הפעילות שנקטה לצמצום סיכון זה היא סדרת שיחות עם הנהלות לשכות האשראי בהן הוצג להן המודל העסקי. עם זאת, תצטרך להיבחן גם השאלה שהעלה

² Dataset with detailed information on individual bank loans in the euro area

מוקדם יותר חבר המועצה כיצד אפשר להתמודד עם מצב שבו לשכות האשראי יעדיפו אולי לפעול במסגרת המאגר לעסקים על פני פעילותם במסגרת המאגר הקמעונאי.

הנגיד אמר שלמעשה עומדות על הפרק שלוש שאלות יסוד בקשר למאגר לעסקים: (1) מדוע בנק ישראל צריך אותו ומהי התועלת שתצמח לו ממנו. (2) מהם הסיכונים, בהיבט המשפטי, הטמונים בהקמת המאגר עבור הבנק. (3) מהם הסיכונים, בהיבט המשפטי, הטמונים בהקמת המאגר עבור המועצה המינהלית.

חבר מועצה אמר ששאלה נוספת היא מהו מעמדה של המועצה המינהלית באישור הפרויקט להקמת המאגר לעסקים. הוא אמר שאם בנק ישראל סבור שיש צורך במאגר אזי שהמאגר יקום. הוא שאל מדוע צריך להביא את הנושא בפני המועצה.

חבר מועצה אחר השיב שהמועצה אמורה לאשר את התקציב עבור המאגר.

חבר המועצה הקודם אמר שלדעתו אף שמדובר בכספי ציבור הרי ששאלת התקציב היא משנית לשאלת הסמכות והאחריות בהחלטה שכזו. הוא סבור כי ההחלטה צריכה להיות של הבנק בעוד שתפקידה של המועצה יהיה לפקח על יישומה באופן יעיל.

3.

הנגיד אמר שהמאגר לעסקים צפוי להועיל הן לבנק ישראל והן למשק. יתר על כן ההערכה היא כי התזרים ממנו יהיה חיובי לאחר שהוא יחל לפעול באופן שוטף. עם זאת, ישנה אי ודאות הנובעת מההליך החקיקה שעשוי להשפיע באופן מהותי על העלויות.

חבר מועצה אמר שלדעתו המועצה לא צריכה לקבל החלטה לכאן או לכאן לגבי המאגר לעסקים. ההחלטה תהיה של הבנק, ובהמשך גם בהתאם לקווים האדומים שיציב בתהליך החקיקה. המועצה תעקוב אחר התנהלות הבנק בפרויקט, אם וכאשר יצא לדרך, ואחר התקציב שייועד לו.

נושא 4 בסדר היום: דוח ביקורת רואה חשבון מבקר לשנת 2024

החלטות:

הדיון נדחה לשיבה הבאה.

נספח א' - תמצית הביקורת הפנימית של ממצאי דוח ביקורת בנושא אבטחת נקודות קצה

דוח ביקורת בנושא אבטחת נקודות קצה (EDR / EPS) – נושאים עיקריים למועצה

המינהלית

³ הוחלט לא לפרסם – נושאים הקשורים להליך משפטי.

⁴ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון הבנק.

נספח ב' - תמצית הביקורת הפנימית של ממצאי דוח ביקורת בנושא פעילות אגף הביקורת בחטיבת הפיקוח על הבנקים

דוח ביקורת בנושא פעילות אגף הביקורת בחטיבת הפיקוח על הבנקים – נושאים

עיקריים למועצה המינהלית

בהתאם לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, אחד מתפקידיו של בנק ישראל הוא "לקיים את הפיקוח וההסדרה של מערכת הבנקאות על פי סמכויותיו לפי חוקי הבנקאות ולפי כל דין אחר". באתר בנק ישראל נכתב, על אגף הביקורת, שבחטיבת הפיקוח על הבנקים, כי "במסגרת פעילותו השוטפת, הפיקוח על הבנקים עורך בדיקות במערכת הבנקאית במכלול נושאים בנקאיים. עיקר הבדיקות מתבצעות על ידי אגף הביקורת. הבדיקות מתבצעות בהיקף ובעומק שונה בהתאם לאופי ומורכבות הנושא שנבדק, ומטרתן לזהות ולהעריך את מגוון הסיכונים הגלומים באותו נושא ואת העמידה בדינים והוראות, לבחון את תפקוד מערכי הניהול, הבקרה והממשל התאגידי ולהביא לתיקון ליקויים וחולשות".

יחידות האגף הינן מומחיות בתחומי הסיכון שעליהם הן אחראיות. הן נותנות מענה לסוגיות מקצועיות שוטפות, תומכות באיתור התפתחות סיכונים מערכתיים ובמניעתם, מסייעות בהסדרת תחומי מומחיותן ובהערכת יציבותם של התאגידים המפוקחים.

מטרת הביקורת היו לבחון את פעילות אגף הביקורת בחטיבת הפיקוח על הבנקים על היבטיה השונים, לרבות בחינת מתודות לביצוע פעילות האגף בתחומים השונים, תוכניות העבודה השנתיות, משאבי האנוש באגף ומערכות המידע המשמשות בתהליכי הביקורת על התאגידים הבנקאיים. כמו כן, לבחון את שיטות הניהול, הפיקוח, המעקב והבקרה המיושמות בתהליכי העבודה.

להלן נושאים עיקריים שעלו בדוח הביקורת:

- מערכת המידע של אגף הביקורת.
 - מוקד ידע ייחודי.
 - ממשקי עבודה בין פונקציית ביקורת סיכוני נתונים שבאגף הביקורת, לבין עובדי אגף חדשנות וסייבר.
 - סיכוני מערכות המידע מול גופים חוץ אירגוניים.
- נושאים נוספים שנבדקו במסגרת הביקורת כללו את ניהול הרשאות הגישה למערכת, מתודולוגיית עבודה וביצוע מטלות ביקורת וכו'.